

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Платіжні системи
Викладач (-і)	Білий М. М.
Контактний телефон викладача	+380991731896
Е-mail викладача	mykhailo.bilyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=8362
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
У сучасних умовах платіжна система розглядається як компонент державної кредитно-фінансової системи та є спеціалізованим інструментом практично усіх економічних операцій, що відбуваються в ринковій економіці. При цьому, ефективна платіжна система полегшує учасникам ринків фінансових послуг активне управління ліквідними коштами, зменшує необхідність зберігання великих і часто різних за обсягом надлишкових резервів, прискорює швидкість обігу грошей та посилює вплив на стабільність фінансової системи. Зазначене й обумовлює необхідність вивчення навчальної дисципліни «Платіжні системи» з точки зору усіх учасників економічних відносин.	
3. Мета та цілі курсу	
формування знань та професійних компетентностей студентів щодо теоретичних основ та практичних аспектів організації діяльності платіжних систем, платіжних інструментів, особливостей побудови та специфіки функціонування Національних та зарубіжних електронних платіжних систем. Основними цілями курсу є: - засвоєння теоретичних основ організації платіжних систем: розкриття їх сутності, класифікації; - розкриття особливостей формування технологічної інфраструктури платіжних систем; - систем та заходів захисту інформації при здійсненні розрахунків; - особливостей проведення розрахунків через платіжні системи із застосуванням різних видів платіжних інструментів; - визначення основних учасників платіжних систем та їх функції; інфраструктури платіжних систем; - засвоєння методів і технологічних особливостей реалізації розрахункових операцій в платіжних системах; - формування системи знань щодо порядку роботи наявних в Україні програм автоматизації банківської діяльності. - набуття вмінь оцінювати рівень і складність платіжної системи, зважаючи на безпеку платежів.	
4. Компетентності	
ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК12 Здатність працювати автономно. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси	

домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
 СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
 СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
 СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

5. Результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
 ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
 ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
 ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
 ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
 ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
 ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
 ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
 ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
 ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи організації платіжних систем	Лекція, практич	[3, 5-8]	Опрацювати лекційний	10 балів	До наступног

	не заняття		матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування		о заняття за розкладом
Тема 2. Технологічна інфраструктура платіжних систем	Лекції, практич ні заняття	[1-3, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття	10 балів	До наступног о заняття за розкладом
Тема 3. Безпека платіжних систем	Лекції, практич ні заняття	[1-4, 7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступног о заняття за розкладом
Тема 4. Міжнародні розрахунки: їх види та відмінності	Лекції, практич ні заняття	[1-4, 7, 7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступног о заняття за розкладом
Тема 5. Організація міжбанківських розрахунків через платіжні системи	Лекції, практич ні заняття	[1-4, 7,8]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуаль ного ДЗ	5 балів	До підсумков ого заняття
Тема 6. Зарубіжні платіжні системи	Лекції, практич ні заняття	[1-4, 7,8]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуаль ного ДЗ	5 балів	До підсумков ого заняття
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		100 бальна “відмінно” (90-100) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач			

	аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре”(70-89) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно”(50-69) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно”(26-49) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну індивідуальну роботу, яка є обов'язковим елементом навчального процесу. Головна її мета спрямована на вдосконалення навичок самостійної, науково-практичної, творчої роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.
Семинарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Поточний контроль та самостійна робота – 50 балів Екзамен – 50 балів.
8. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні	

кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : Підручник / С. Я. Боринець. – К. : Знання, 2004. – 409 с.
2. Васенко В. К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. / В. К. Васенко. – К. : Знання - Прес, 2004. – 215 с.
3. Віднійчук-Вірван Л. А. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навч. посібн. для студ. вищ. закладів освіти / Л. А. Віднійчук-Вірван. – Львів : Магнолія, 2007. – 211 с.
4. Губарева І. О. Міжнародні розрахунки і валютні операції : конспект лекцій / І. О. Губарева, Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 126 с.
5. Корецька Н. І. Платіжні системи: в схемах і таблицях : навч. посібн. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. – 302 с.
6. Ковальчук Т.Т. Сучасні платіжні системи : [монографія] / Т. Т. Ковальчук, В. С. Лук'янов. - К. : Знання, 2010. - 190 с.
7. Пиріг С.О. Платіжні системи : навч. посіб. / С.О. Пиріг. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
8. Чайковський Я. І. Платіжні системи: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 210 с.

Викладач _____ Білий М.М.